

Beste Kastelenvriend(in),

Van de voorzitter

2020 was voor ons allen niet een heel fijn jaar. Geen excursies met elkaar vanuit onze Stichting, en ook het aantal individuele bezoeken aan kastelen van ieder van ons zal stukken minder zijn dan in voorgaande jaren.

Gelukkig bleef de productie van onze infobladen en nieuwsbrieven wel gewoon doorgaan met hetzelfde aantal en op even hoog niveau als altijd. Dank aan allen die hieraan hebben meegewerkt!

Degenen die het boek van Robert Ligthelm over de Buitenplaatsen van Kralingen hebben aangeschaft, komen hopelijk de verplichte uren thuis vanwege lock-down en avondklok met wat minder tegenzin door. Ons bestuurslid heeft een geweldig mooi en rijk geïllustreerd boek afgeleverd, waarvoor onze grote complimenten!

Hopelijk kunnen we in de zomerperiode weer iets plannen met elkaar. Ik kijk ernaar uit en jullie ongetwijfeld ook. Tot dan!

Victor Salman, voorzitter

Nieuws van de V.K.H.Z.

Ten gevolge van de voortdurende coronacrisis is ook de najaar excursie niet doorgegaan. Onze "Vriendendag" in maart zal gezien de omstandigheden ook geen doorgang vinden.

Wij hopen dat de situatie in de komende maanden dermate zal verbeteren dat wij in de gelegenheid zullen zijn om in juni een excursie te plannen. Maar niets ligt in onze handen!

Bezoek ook eens onze website:
www.kastelenhollandzeeland.nl

Kastelen en Historische buitenplaatsen

Voor onze Infomap hebben wij een Namen en Huizenregister samengesteld, deze is gratis te downloaden via onze website. Het register op de website zal regelmatig ververs worden.

U kunt het register ook als papieren versie ontvangen, maar hier moeten wij dan wel een bijdrage voor print en verzending voor vragen.

U kunt het register op 160 grams papier ontvangen door € 5,- over te maken op IBAN-nummer: NL87 RABO 0310 8937 71, ten name van de VKHZ onder vermelding van Register, dan sturen wij het U zo spoedig mogelijk toe.

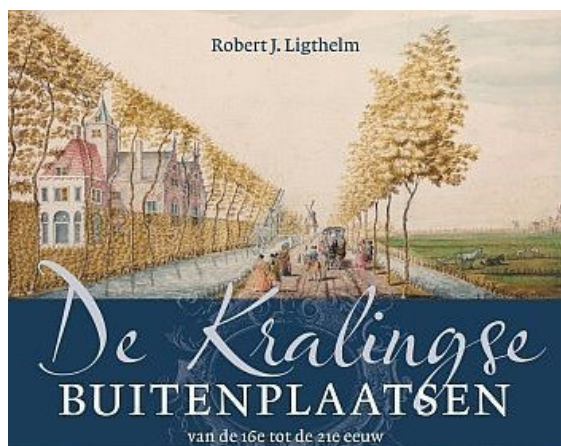
Als het goed is heeft U in november deel 13 ontvangen van onze Infomap: Kastelen en historische buitenplaatsen met als inhoud:

- De Buitenplaatsen van Kralingen (13)
Met uitzicht op de stad I
- Kasteel Westhove in de Manteling I

De volgende editie volgt in maart.

Nieuwe publicaties

De Kralingse buitenplaatsen Een vergeten arcadië

Ingebed in Rotterdam ligt oostelijk van het centrum de karakteristieke wijk Kralingen. De rijke geschiedenis van Kralingen wordt bepaald door het parelsnoer van buitenplaatsen dat vanaf 1600 ontstond rondom het Kasteel van Kralingen. Van de meer dan 40 buitenplaatsen die er waren, resteren er nog slechts vijf. Dit vergeten Arcadië bepaalt sterk hoe het 21e-eeuwse Kralingen eruit ziet.

Dit boek presenteert de huizen, de families die er woonden en verhalen die zich achter de voordeur afspeelden. Voor dit boek is een rijke bron aan beeldmateriaal vergaard, vaak nog nooit eerder gepubliceerd. Veel huizen worden voor het eerst beschreven.

Dit boek geeft een unieke inkijk in het Kralingen van de voorbije eeuwen.

Auteur: Robert J. Ligthelm

Het boek bevat 360 pagina's en is te koop voor € 34,95 via www.picturespublishers.nl, of in de boekhandel. ISBN 978-9492576-33-0.

Kastelen en Buitens in Overschie

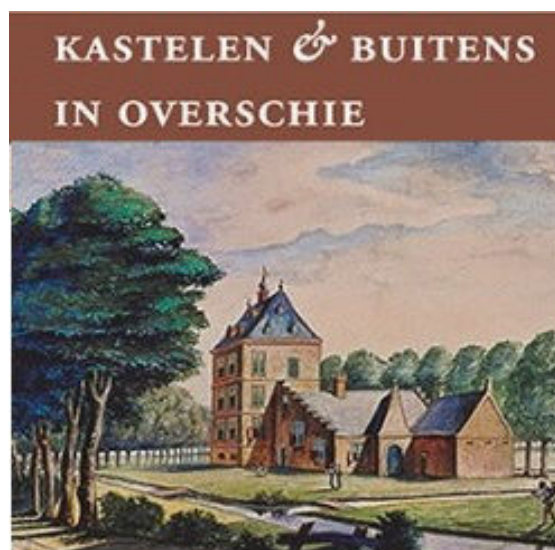
Het rijke verleden van kastelen, hofsteden en buitens in Overschie wordt beschreven in een rijk geïllustreerde uitgave van Museum Oud-Overschie. (Overschie Dorpsstraat 136-140)

Auteur: John M.J. van de Berg

Het betreft een uitgebreide herziening van het gelijknamige boek uit 2001 van Stef de Ridder. Het boek bevat 94 pagina's.

De prijs is € 14,95 (opzenden kost € 4,00)

Het boek is te bestellen bij het museum.

AGENDA

Dag van het kasteel 2021 Wat? Water?

Op 24 mei, tweede pinksterdag, 2021 is de dag van het kasteel. Het thema is water, de rol van water op kastelen en buitenplaatsen. Water is heel belangrijk voor kastelen en buitenplaatsen. De slotgracht zorgde voor verdediging en de rivier zorgde ervoor dat bewoners makkelijk en snel op hun buitenplaats konden komen vanuit de stad. Water voor de keuken werd soms ook uit de gracht gehaald. En de wc, die kwam weer in de gracht terecht. Water is in een land als Nederland altijd een actueel thema.

Daarom is het noodzakelijk dat er bij kastelen aan waterbeheer wordt gedacht. Veel kastelen en buitenplaatsen hebben prachtige tuinen en overbossen waar je heerlijk kunt wandelen. Volg een Waterwandeling door de tuin van exclusieve locaties die normaal niet opengesteld zijn. Maak onderweg op kunstzinnige wijze kennis met de geschiedenis van die bijzondere plekken en kom alles te weten over de rol die water hier speelt.

Meer info: dagvanhetkasteel.nl

Expositie: Buitenplaatsen in Rijswijk

In Museum Rijswijk is vanaf 28 november tot en met 30 januari 2022 de tentoonstelling 'Buitenplaatsen in Rijswijk' te zien.

Museum Rijswijk, Herenstraat 67, Rijswijk

Meer info: museumrijswijk.nl

Bezoek ons ook op Facebook:
facebook.com/vkhzn1

Buitenplaats Ockenburgh aanwinst voor Zuid-Hollandse Landgoederenzone

Zuid-Holland is een prachtig gerestaureerde historische buitenplaats met villa rijker. Op 12 september 2020 openden gedeputeerde Willy de Zoete en wethouder gemeente Den Haag Robert van Asten de, in de afgelopen jaren geheel in oude luister herstellende, villa met omliggend landgoed Ockenburgh. Villa en landgoed zijn op burgerinitiatief en met hulp van vele omwonenden, vrijwilligers en het lokale bedrijfsleven omgetoverd tot een plek waar het goed vertoeven is. Het herbergt een kleinschalige horeca- en vergaderlocatie, er worden culturele activiteiten georganiseerd en er is een moestuin, gerund door vrijwilligers.

Ter gelegenheid van de afronding en oplevering van de restauratie- en herbestemmingswerkzaamheden onthulden gedeputeerde en wethouder een kunstwerk dat de participatie van vele hierbij betrokken partijen verbeeld. Ook namen zij het eerste exemplaar in ontvangst van het boek "Een kleyn paleis. De geschiedenis van de Haagse buitenplaats Ockenburgh." De gedeputeerde memoreerde de prachtige, hier ontstane samenwerking: Deze plek biedt voor velen een prachtige plek voor ontspanning en samenzijn aan de stadsrand van Den Haag. De restauratie en herbestemming van dit rijksmonument is een inspirerend voorbeeld en verdient dan ook het Compliment voor het monument van de provincie Zuid-Holland." Het Compliment voor uw monument wordt maandelijks uitgereikt aan de beheerders en vrijwilligers van een rijksmonument in Zuid-Holland die een bijzondere bijdrage leveren aan het behouden en beleefbaar maken van dit erfgoed. Tijdens de feestelijke opening kreeg Stichting Ockenburgh mét al zijn vrijwilligers het Compliment uitgereikt uit handen van gedeputeerde De Zoete.

Bron: Persbericht Provincie Zuid-Holland 15-9-20

Foto: Hans Brandhorst

Rechter: gemeente Wassenaar mag Huize Ivicke verbouwen

De gemeente Wassenaar mag beginnen met het opknappen van de zwaar vervallen buitenplaats Ivicke langs de N44. De eigenaar wilde zelf aan de slag, maar de rechter oordeelt dat zijn plan niet deugt. De gemeente Wassenaar besloot 19 november vorig jaar dat de eigenaar voor 20 juli van dit jaar moest beginnen met het opknappen van het vervallen rijksmonument. In dat besluit staan 24 punten die aangepakt moeten worden. Omdat Ivicke een monument is, staat er ook in hoe een en ander gedaan moet worden. Stok achter de deur: als de eigenaar het niet doet, doet de gemeente het en wordt de rekening doorgestuurd.

Omdat de eigenaar 20 juli niet was begonnen, heeft de gemeente werkzaamheden uitgevoerd. Dat waren de hoogstnoodzakelijke dingen. Voor al het andere werk is een aanbesteding gedaan die begin oktober was afgerond. En toen had de eigenaar laten weten toch zelf aan de slag te gaan. Handhavers van de gemeente legden de bouw stil. De eigenaar stapte naar de rechter en die zegt nu dat hij niet mag bouwen, en de gemeente wel.

56.000 euro of ongeveer een miljoen

De eigenaar heeft samen met een monumentenarchitect een plan opgesteld om ervoor te zorgen dat het monumentale gebouw wind- en waterdicht is. Kosten: zo'n 56.000 euro. Kosten van de gemeentelijke verbouwing: tussen 500.000 en 1.000.000 euro.

Plan is niet goed genoeg

De rechter concludeert nu dat het plan van de eigenaar niet voldoende is om Huize Ivicke te redden, zoals de gemeente wil. Daarom is hij van mening dat de gemeente terecht heeft verboden verder te klussen aan het huis. De gemeente heeft aangekondigd de rekening door te sturen.

Bron: Omroep West - 21 10 20 - Frank van Deutekom, :

Foto: Hans Brandhorst

Motte in Middelburg

Bij archeologische opgravingen aan de Trekdijk in Middelburg zijn resten van een zogenaamd mottekasteel gevonden. Dat waren (voornamelijk) houten burchten die op een aangelegde heuvel werden gebouwd. Het gebied werd door archeologen van de Walcherse Archeologische Dienst (WAD) onderzocht voordat begonnen wordt met de aanleg van een industrieterrein op die plek.

Op de plek waar het kasteel in de middeleeuwen stond, ligt nu een leeg grasveld. Maar dat er iets gestaan heeft, is zeker. “Daar heeft op een vliedberg een kasteeltje gestaan”, zegt de archeoloog Bernard Meijlink van de WAD wijzend naar het grasveld. “En daarvoor heeft een grote boerderij gestaan van een ambachtsheer.”

Het mottekasteeltje aan de Trekdijk is bij lange na niet het enige mottecomplex in Zeeland. Alleen op Walcheren zijn er al ongeveer tweehonderd. Daarvan zijn nog negentien vliedheuvels, zoals een motte tegenwoordig genoemd wordt, te zien. “We hebben wel een paar keer al een mottecomplex opgegraven”, aldus Meijlink. Bij die opgravingen hopen de archeologen vooral dat zij het grote boerenerf kunnen vinden, omdat daar het dagelijks leven zich afspeelde. De WAD verwacht dat ze dat erf aan de Trekdijk niet zullen opgraven. “Hoop is er altijd, maar ik vrees dat die onder de snelweg terecht is gekomen”, aldus Meijlink. Die daar optimistisch aan toe voegt: “Al hebben we ook sporen van activiteiten aan deze kant van de berg gevonden.” Het boerenerf vinden of niet, het betekent sowieso het definitieve einde van dit kasteeltje. “Wat wordt opgegraven, is eigenlijk voor altijd weg”, legt Meijlink uit. “Alleen je documenteert het goed.” Vondsten die de WAD uit de grond haalt, worden later bekeken door specialisten. Meijlink: “En die specialisten kunnen ons dan weer vertellen wat die mensen vroeger aten en hoe oud ze zijn geworden, maar ook hoe de veestapel eruit zag en hoe ze woonden.”

Toch haalt de archeoloog deze spullen met wat pijn in het hart uit de grond: “Als het niet weg hoeft, laat je het liggen.” Al denkt Meijlink niet dat er met dit mottekasteeltje veel historische waarde verloren gaat. “Dit is al een aangebroken mottecomplex en we zitten aan de rand”, verduidelijkt hij. “Dus je waardeert het en dan zeg je: ‘Nou, dit kan wel weg’.”

(Bron: Omroep Zeeland, 28-10-2020)

Stichting Monumentenbezit restaureert buitenplaats Trompenburgh

Deze week gaat onder leiding van eigenaar Monumentenbezit de restauratie van de buitenplaats Trompenburgh in ‘s-Graveland van start. Het omvangrijke project, dat zo’n drie jaar zal gaan duren, heeft als doel om het interieur van de unieke zeventiende-eeuwse buitenplaats te herstellen, het monument te verduurzamen en open te stellen voor publiek. Een van de meest spectaculaire onderdelen van de interieurrestauratie is het herstel van de zeventiende-eeuwse wand- en plafondschilderingen in het corps-de-logis en de koepelzaal. Onder leiding van het Bureau voor Kleurenonderzoek en Restauratie worden deze schilderijen vrijgelegd, geretoucheerd en waarnodig gereconstrueerd. De restauratie bestaat uit vier onderdelen, waarin op ieder aspect een grote stap voorwaarts zal worden gezet. De vier onderdelen zijn het restaureren van het interieur, het gedeeltelijk herstel van de zeventiende-eeuwse tuin, een verruiming van de openstelling voor het publiek en de verduurzaming van het gebouw.

De eerste fase is nu van start gegaan. Deze fase bestaat voornamelijk uit een interieurrestauratie. Zowel de zeventiende-eeuwse schilderijen op het plafond in de vestibule als op de lambrisering in een van de kamers, worden op dit moment vrijgelegd. De prognose is dat de restauratoren hier ongeveer zes maanden mee bezig zijn. Naar verwachting zal de gehele restauratie eind 2023 gereed zijn.

Bron: De Erfgoedstem, 28-10-2020 - Foto: Albert Speelman

Heemsteedse buitenplaatsen nog niet op Werelderfgoedlijst

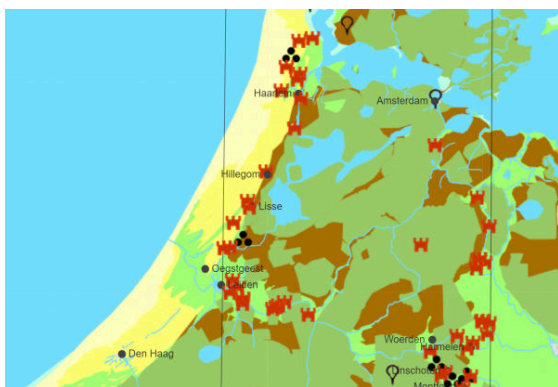
Het college heeft op verzoek van de gemeenteraad een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van het plaatsen van De Heemsteedse buitenplaatsen op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

Waarschijnlijk gaat dit niet gebeuren. Het college meldt aan de gemeenteraad dat de kans niet groot is dat er nieuwe objecten op de Nederlandse voorlopige lijst zullen worden toegelaten na 2024/2025. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, die het Nederlandse Werelderfgoedbeleid uitvoert, heeft laten weten dat tot 2024/2025 de huidige voorlopige lijst wordt afgewerkt. Rond 2024 wordt bekeken of de minister van O C&W de voorlopige lijst weer openstelt voor nieuwe voordrachten. En zo ja, hoe de Nederlandse eisen worden opgesteld.

Alle Heemsteedse buitenplaatsen zijn momenteel aangemerkt als Rijksmonument. Door deze erkenning is de bescherming van de buitenplaats reeds gewaarborgd, melden B&W.

Bron: heemsteedsecourant.nl. 17-11-2020

Foto: Jurgen van der Kooij

Interactieve kaart toont volledig middeleeuwse kastelenlandschap

Voor het eerst wordt het Nederlandse middeleeuwse kastelenlandschap op een interactieve online kaart gepresenteerd. Op de website www.kasteleninnederland.nl heeft amateurhistoricus John Wennips maar liefst alle 1300 bestaande en verdwenen Nederlandse kastelen beschreven.

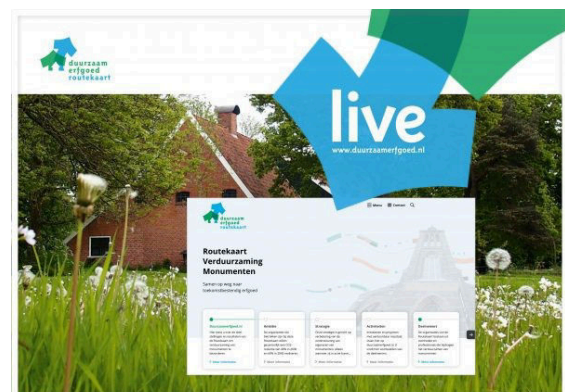
De kastelen van Noord- en Zuid-Holland zijn sinds kort ook zichtbaar op de 'middeleeuwse' kaarten. De overige Nederlandse kastelen zullen in de loop van 2021 aan de reconstructiekaart toegevoegd worden.

Kastelen werden in de middeleeuwen nooit zomaar ergens gebouwd. De bouwheren moesten altijd diep in de buidel tasten om een verdedigbaar gebouw te realiseren. Een locatie werd dan ook zorgvuldig gekozen. Door de latere inpoldering en verstedelijking is het landschap van toen onherkenbaar veranderd. Sommige kastelen liggen nu soms zelfs midden in moderne woonwijken of industriegebieden. De reconstructiekaarten geven een beeld van het middeleeuwse landschap met de kastelen in hun 'natuurlijke habitat'.

Doordat er gebruik is gemaakt van maar liefst elf tijdvakken is ook de middeleeuwse ontwikkelingsgeschiedenis van de kastelen zichtbaar gemaakt.

Bron: De Erfgoedstem, 25-11-2020

Afbeelding: kasteleninnederland.nl

Nieuwe website duurzaam erfgoed.nl

Vanaf 24 september 2020 staat de website www.duurzaamerfgoed.nl online, waar alle activiteiten gebundeld zijn die de monumentensector uitvoert in het kader van de Routekaart Verduurzaming Monumenten. De website is ontwikkeld voor de deelnemers aan de Routekaart, in opdracht van Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De monumentensector wil met verduurzamen een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. De verduurzaming van monumenten is niet alleen noodzakelijk om de klimaatdoelstellingen te halen, maar is ook essentieel om het gebruik en daarmee de instandhouding van monumenten, ook bij toenemende energiekosten, in de toekomst aantrekkelijk te houden.

Bron: cultureelerfgoed.nl 24-09-2020

Afbeelding: duurzaamerfgoed.nl

Kunstschilder Peter Korver raakte bijna tien jaar geleden betrokken bij het herstel van buitenplaats Schoonoord aan het Gein even buiten Amsterdam. Recent voltooide hij een plafondschildering en vier bovendeur-stukken voor de 18de-eeuwse theekoepel op hetzelfde terrein.

Aangezien theekoepels vaak ook nog een formele verwantschap met vogelkooien vertonen, leek het passend om de dieren die in de 17de en 18de eeuw Nederlandse menagerieën bevolkten als uitgangspunt te nemen voor een nieuwe plafondschildering in dit historische gebouwtje. In de nieuwe schilderijen hebben pauwen en raven een groot aandeel.

Bron: skbl.nl/andermans-veren/ ;17-09-2020)

Bijdrage 2021

Vergeet U niet uw bijdrage (min. € 25,--) voor 2021 over te maken op:

IBAN: NL87 RABO 0310 8937 71 t.n.v. Vrienden Kastelen Holland en Zeeland o.v.v. uw naam.

Alleen als wij uw bijdrage voor 2021 ontvangen hebben ontvangt u in maart de volgende editie van het Infoblad: Kastelen en Historische buitenplaatsen, voor in de verzamelmap.

Gezocht

Voor ons Infoblad: 'Kastelen en historische buitenplaatsen', zoeken wij mensen die een artikel willen schrijven over hun favoriete kasteel, lokale geschiedenis van een huis of andere informatie willen delen over kastelen en buitenplaatsen. Uiteraard binnen de drie provincies van ons werkgebied. Aanmelden via webmaster@vkhz.nl

Namens de V.K.H.Z.: Kitty Jansen en Jurgen van der Kooij

Stichting Vrienden van de Hollandse en Zeeuwse Kastelen en Buitenplaatsen

Het bestuur:

Voorzitter:

drs. Victor Salman – vz@vkhz.nl

Secretaris:

drs. Leander Jansen - info@vkhz.nl

Penningmeester:

Willem Donselaar – pm@vkhz.nl

Vicevoorzitter / website:

Jurgen van der Kooij – webmaster@vkhz.nl

Redactieraad:

drs. Robert Ligthelm / **Alg. bestuurslid**

dr.ir. Taco Hermans

drs. Hans Koot

Jurgen van der Kooij

Medewerkers:

Mathieu Fannée

Hans Brandhorst

drs. Coen Schimmelpenninck van der Oije

Excursie commissie:

Kees Braaksma – **Alg. bestuurslid**

Jurgen van der Kooij

Algemeen:

Medewerker Nieuwsbrief:

drs. Kitty Jansen

nieuwsbrief@vkhz.nl

Website :

www.kastelenhollandzeeland.nl

Facebook:

facebook.com/vkhznl

Beheerder: drs. Marca Bultink

Web-archief : www.vkhz.nl

Mail adres: info@vkhz.nl

IBAN-nummer: NL87 RABO 0310 8937 71

KvK-nummer: 66328810

RSIN-nummer: 856496881

